

► Postzegelvereniging Leerdam en omgeving bestaat al bijna 70 jaar.

Onverminderde fascinatie voor postzegels

Gertjan den Ouden

Leerdam – Het is één van de meest klassieke hobby's die we kennen: postzegels verzamelen. Onlangs zette Postzegelvereniging Leerdam en omstreken twee jubilarissen in het zonnetje die al 50 jaar lid zijn, maar hoe populair is filatelie (zoals het met een duur woord heet) nog en wat doet een verzamelaar nou precies?

Aangeschoven zijn Rinus van der Wal, Dirk den Ottelander, Piet Hein van Kogelenberg en Edgar Heijmans en één ding wordt direct duidelijk aan tafel: de heren zijn nog altijd zeer gepassioneerd over hun hobby en kunnen er uren over praten. “Wij hebben fascinatie voor het verhaal dat een postzegel vertelt”, zegt Heijmans dan ook veelbetekenend. En of die verhalen er zijn.

Twee soorten verzamelaars
Den Ottelander legt uit: “In grote lijnen heb je eigenlijk twee soorten verzamelaars: De landenverzamelaars en de thematische verzamelaars. De één is op zoek naar zegels uit allerlei verschillende landen of juist naar specifieke zegels uit één of enkele landen. De ander verzamelt aan de hand van een onderwerp of thema. Uiteraard zijn er ook mensen die beide doen.”

Van Kogelenberg vult aan: “Ik ben tijdens mijn werkzame leven actief geweest als apotheker. Daarom heb ik onder meer een verzameling die te maken heeft met farmacologie.” Hij legt uit dat zijn collectie bestaat uit tal van zegels die alles te maken hebben met medicijnen. Denk aan medicijnflessen en apothekerssymbolen, maar ook aan geneeskrachtige planten.

Postzegels die ‘helemaal niet kunnen’
Uit de verhalen van het viertal blijkt dat je

het zo gek niet kunt bedenken, of er is door een land wel een postzegel van gemaakt. En daar gaat ook wel eens iets fout in het ontwerp. Er blijken tal van postzegels te bestaan die ‘eigenlijk helemaal niet kunnen’, met mensen in onmogelijke posities of Russische ‘Olympische kampioenen’ die dat in werkelijkheid helemaal niet geworden zijn.

Van der Wal vertelt een verhaal over een Afrikaans land dat ooit een postzegel met een schaatser uitbracht. “Ze schaatsen daar natuurlijk helemaal niet. Maar hier stap je met je rechter been over je linkerbeen als je een rondje schaatsst. Daar was de afbeelding precies andersom.” En natuurlijk zijn er mensen die dat verzamelen.

Naast de losse zegels zijn er nog de poststukken. Wanneer een brief, bijvoorbeeld tijdens de oorlog, een reis langs meerdere landen heeft gemaakt, vertelt het complete poststuk meer dan de losse zegels. Met stempels als ‘geöffnet’ om aan te duiden dat het stuk in Duitsland is geopend.

Verhalen aan de hand van postzegels
“Aan de hand van postzegels kun je verhalen vertellen, zeker dus ook als je naar de uitgaven per land kijkt. De zegels vertellen de geschiedenis van een heel land”, verzekerden de vier.

En die worden verteld tijdens de bijeenkomsten van de vereniging door middel van lezingen, soms door eigen leden en soms door hobbyisten van buitenaf. Daarnaast zijn er veilingen, doet men mee aan verzamelbeurzen en is er contact met andere verenigingen in het land om boekjes met zegels uit te wisselen. “Daar kan namelijk maar net dat ene

exemplaar in zitten wat je nog zoekt”, klinkt het.

Veel veranderd
Postzegelvereniging Leerdam bestaat al bijna 70 jaar. In al die jaren is er vanzelfsprekend veel veranderd. Van der Wal en Van Kogelenberg, vorige week gehuldigd vanwege hun 50-jarig jubileum, weten nog goed hoe zij lid werden. “In het toenmalige Hotel Kemp op het Dr. C. Voogdplein zat eens in de zoveel tijd de voorzitter van toen, een handelaar uit Zijderveld. Zijn insteek was vooral om stukken uit zijn collectie te verkopen aan leden. Er werden toen nog geen lezingen georganiseerd, dat hebben wij geïntroduceerd”, vertellen ze trots.

Duidelijk wordt dat de vier mannen het verzamelvirus voor een deel hebben meegerekregen van hun vaders. “Maar sowieso was het verzamelen van postzegels een heel gangbare hobby”, legt Heijmans uit. “Iedere boekhandel had wel insteekhoeken en andere spullen die je kon gebruiken als verzamelaar, de V&D verkocht verzamelboekjes. Als het lekker weer was ging je naar buiten, als dat niet zo was ging je aan de slag met je verzameling.”

Miljoenen exemplaren
Op de vraag hoe groot hun collectie is, tienduizenden stuk misschien?, klinkt er gelach. Heijmans: “Nee, eerder 1 à 1,5 miljoen. Ik heb ook nog boeken vol die ik nog steeds moet uitzoeken.” Deze fanatieke verzamelaars zijn nog lang niet klaar met hun hobby, zo blijkt wel.

Den Ottelander: “We hebben nog altijd 26 trouwe leden, die komen niet alleen uit Leerdam, maar uit de hele regio. Vandaag

de dag wordt er veel minder post met postzegels verstuurd, maar het verzamelen zal blijven bestaan. Misschien in een wat andere vorm, maar in feite worden de verhalen uit de geschiedenis alleen maar extra bijzonder om te vertellen. De gezelligheid en het elkaar laagdrempelig kunnen helpen geeft onze vereniging zeker nog bestaansrecht.”

Komend weekend: verzamelbeurs
Als gezegd doet Postzegelvereniging Leerdam en omgeving ook regelmatig mee aan verzamelbeurzen, zo ook komende zaterdag in wijkgebouw Maranatha in Leerdam. Van 10:00 uur tot 15:00 uur kunnen verzamelaars hun hart ophalen tijdens de beurs. De beurs bestaat deze maand 15 jaar. Wat begon als een beurs van de Postzegelvereniging Leerdam is uitgegroeid naar een jaarlijkse beurs met allerlei soorten verzamelitems.

Een aantal standhouders zijn er al vanaf de eerste beurs bij. Gemiddeld zijn er per editie 15 standhouders aanwezig, met een zo divers mogelijk aanbod. Verzamelen is iets van alle tijden. In de jaren 60 spaarde men speldjes, suikerzakjes en sigarenbandjes. En nog steeds zijn er heel veel mensen, voornamelijk ouderen, die deze items sparen. De jeugd van tegenwoordig spaart onder andere voetbalplaatjes en andere aanbiedingen uit de supermarkten. Catering is aanwezig en daarvan is de opbrengst voor Stichting Hulphond. Er is een enveloppenkraam (altijd prijs) ter bestrijding van de onkosten.

‘Zegels vertellen de geschiedenis van een heel land’

Den Ottelander, Van der Wal, Van Kogelenberg en Heijmans bladeren door (een klein deel van) hun verzameling. Foto: Gertjan den Ouden